

# SCHEME AND SYLLABI

**3-Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit)**  
**4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honours)**  
**4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honourswith Research)**

**(Multidisciplinary)**

**Approved by**  
**Board of Studies in Sanskrit**  
in its meeting held on

**14/05/2024**

and  
**Approved by**  
**Faculty of Humanity**  
in its meeting held on

**11/06/2024**



**Department of Sanskrit**  
**Faculty of Humanity**  
**Chaudhary Devi Lal University**  
**Sirsa-125055**

*Handwritten signature*

## **Introduction to the Programmeme**

B. A. Sanskrit (Honours/Research) is an undergrad Sanskrit Programme. Sanskrit is one of the oldest languages in India and if candidates want to be proficient in this language, then they should do this course. Subjects typically covers under this degree are drama, prose, poetry, novels, literary criticism, fiction, society, grammar, literary history, etc. Lately, the significance of this language has been perceived by the Indian youth because of which the interest for graduation course in Sanskrit has expanded.

B. A. Sanskrit (Honours/Research)is an undergraduate Programme that envelops the study of topics such as Kavya Literature and Applied Grammar, Literature in Sanskrit Language, Methodology of Sanskrit General, Complementary Nyaya, Communication skills in Sanskrit, Vedic Literature, Cultural heritage of India, Functional Sanskrit, Historical Survey of Sanskrit Literature, Drama, Alankara&Vrta, AstikaDarsanas and Poetics etc.

Candidates who have good knowledge of Sanskrit and want to become teachers/lecturers in this language are the most suitable one for this Programme. Candidates who want to preserve Sanskrit language, literature and other trends in it also can pursue in this Programme. Candidates can also go in for higher studies and attain a higher degree in Sanskrit.

### **1. Programmeme Outcomes (POs) based on Learning Outcome-based Curriculum Framework of B. A. Sanskrit(Honours/Research) - Three/Four Year:**

The expectations society in general has from a person who has acknowledged studied Sanskrit even at the graduate level (or any further level for that matter) is different when compared to graduates of other disciplines is quite different and high. For example, among a group of lay persons, if persons of the group come to know that one of them has studied Sanskrit then, many a times, he is encountered with questions about various aspects of Indian culture, heritage the epics and Purana-s and so on. Many a times such a person is expected to clear doubts persons have with regard to various dimensions of the stories of the epics like Ramayana, Mahabharata or the significance of events conducted as part of the festivals and auspicious days and even mundane practices like adorning one's forehead with 'kum-kum' and such aspects not to mention people's obsession with astrology that people generally believe to fore-tell their future. They are also expected to behave in a highly cultured manner with good manners and etiquette, for, otherwise, there is a high chance of people remarking 'despite studying Sanskrit, he / she does not behave in a befitting manner'.

Thus the study of Sanskrit, in ideal conditions, greatly influences their persona, and instills a sense of confidence and poise, and also the capability to speak with confidence about a wide range of issues, with authority. These issues include the aspects mentioned above like epics like Ramayana, Mahabharata, Indian philosophical systems, Yoga and Ayurveda and so on.

*Handwritten signature*

B. A. Sanskrit (Honours/Research) Programme is a four years graduate Programme divided into eight semesters. The Programme is aimed at following outcomes:

### 2.1 Objectives of the Programme:

After the students complete this Programme, they will be able to:

- To train students in communication skills in Sanskrit
- To introduce students to the tools of literary scholarship and sharpen their critical ability to interpret and evaluate all forms of literary representations and expressions.
- To prepare students for employability by honing their professional competencies.
- To strengthen a global worldview through a well-structured curriculum and university/community partnership.
- To promote increased interface between technology and Sanskrit studies.

### 2.2. Learning Outcomes for the Programme:

This Programme brings out the following outcomes:

<b>PO1</b>	<b>Knowledge:</b> Prepare students academically by imparting a detailed knowledge and understanding of selected fields of study in the core disciplines of Humanities and languages (Hindi, Punjabi, Sanskrit and English) in order to promote their cognitive growth and enable them apply this knowledge in their personal, professional and social life.
<b>PO2</b>	<b>Specialization and Employability:</b> Enhance communication skills, soft skills and linguistic proficiency to make them successful in the career they opt.
<b>PO3</b>	<b>Orientation towards Inter-disciplinarily:</b> Demonstrate a general understanding of the concepts and principles of selected areas of study outside core disciplines of humanities and languages.
<b>PO4</b>	<b>Application Development:</b> Students shall be introduced to Indian and western aesthetics and works in translation to enable them to critically analyse all literary genres by applying theoretical concepts derived from various disciplines while situating them in the broader frameworks of historical movements, literary criticism and theory.
<b>PO5</b>	<b>Critical Thinking:</b> Develop critical skills to analyses literatures in English, Punjabi, Sanskrit and Hindi with focus on issues relating to ethnic groups, race, class, gender and alternative sexualities, exclusion, representation, environment and ecological issues and trends like multiculturalism, post colonialism, post-humanism, migration etc.
<b>PO6</b>	<b>IT-based Skills and Research Ethics:</b> Introduce students to basics of research methodology, research ethics, computer application and ICT- enabled learning practices.
<b>PO7</b>	<b>Problem Solving:</b> Train the students for innovative practices which will help them understand the underlying connection between literature, politics and society.
<b>PO8</b>	<b>Ethics and Leadership:</b> Enhance their ability to embrace and practice moral and ethical values so as to enable them to take leadership roles in their personal, professional and social life.

*Handwritten signature*

### 2.3. Programmeme Specific Objectives:

After Completing the Programmeme, a learner will be able to:

PSO1	भारतीयसंस्कृते आध्यात्मिक-सार्वकालिक-वैज्ञानिकेभ्यः च आयामेभ्यः छात्राणां परिचयसम्पादनं भारतीयदर्शनस्य समृद्धज्ञानपरम्परायाः ज्ञानसम्पादनम् च। भारतीय संस्कृति के आध्यात्मिक, सार्वकालिक और वैज्ञानिक आयामों से विद्यार्थियों का परिचय होगा। भारतीयदर्शन की समृद्धज्ञान परम्परा का ज्ञान होगा।
PSO2	संस्कृतमाध्यमेन प्राचीनतम-शास्त्रीय ज्ञानात् आरभ्य आधुनिक-साहित्यिक-अवधारणापर्यन्तम् उन्नतस्तरीयं विमर्शात्मकं ज्ञानं भविष्यति। संस्कृत माध्यम के द्वारा प्राचीनतम - शास्त्रीय ज्ञान से लेकर आधुनिक साहित्यिक अवधारणाओं तक का उन्नत स्तरीय एवं विमर्शात्मक ज्ञान होगा।
PSO3	संस्कृतसाहित्ये विद्यमानेषु वैज्ञानिक-साहित्यिक-सामाजिक-विषयेषु च उच्चस्तरीय - अनुसन्धानार्थं छात्राणां पूर्णरूपेण सिद्धता भविष्यति। संस्कृत साहित्य में विद्यमान वैज्ञानिक, साहित्यिक और सामाजिक विषयों पर उच्चस्तरीय अनुसन्धान के लिए विद्यार्थियों की पूर्णरूप से सिद्धता होगी।
PSO4	संकायस्य अन्यैः विभागैः सह एवं संस्कृतस्य विभिन्नैः संस्थाभिः सह अन्तःसंस्थात्मकं स्वस्थसंवादस्य परम्परायाः विकासो भविष्यति। संकाय के अन्य विभागों एवं संस्कृत की विभिन्न संस्थाओं के साथ अन्तर-संस्थात्मक स्वस्थ संवाद की परम्परा विकसित होगी।
PSO5	पूर्णवैज्ञानिकी भाषा संस्कृतस्य आधुनिककाले उपादेयता संस्कृते उद्योगाय च विविधावसराणाम् अवबोधो भविष्यति। पूर्णवैज्ञानिकभाषासंस्कृतकीआधुनिककालमेंउपादेयताऔरसंस्कृतमेंरोजगारकेविविधअवसरों सेअवगतहोंगे।

### 3. Programmeme Structure

Bachelor of Arts (Sanskrit) - Four year (Eight Semesters) Undergraduate Programmeme is of 180 credits consisting of Discipline Specific Courses (DSC), Minor(MIC)/Vocational (VOC) Courses, Skill Enhancement Courses (SEC), Ability Enhancement Courses (AEC), Multidisciplinary courses (MDC) and Value Added Courses (VAC).

Handwritten signature: *Harinder Dares*

**Table 1: Curriculum and Credit Framework for Bachelor of Arts (Sanskrit) – Multidisciplinary**  
**3-Year UG Degree (Bachelor of Art/Sanskrit) 4 Year UG Degree (Bachelor of Art/Sanskrit–Honours/Honours with Research)**

Semester	Discipline-Specific Courses (DSC)	Minor(MIC)/ Vocational(V OC)	Multidisciplinary courses(MDC)	AbilityEnhanceme nt courses(AEC)	SkillEnhancementCourses (SEC)/Internship /Dissertation	Value-Added Courses (VAC)	TotalCredits
<b>I</b>	BA/MD/SKT/1/DSC/101	MIC1@2credits	MDC1 @3credits	AEC1 @ 2 credits	SEC1@3 credits	VAC1@2 credit	24
	BA/MD/SKT/1/DSC/102	BA/MD/SKT/1/MIC/101	BA/MD/SKT/1/MDC/101	BA/MD/SKT/1/AEC/101	BA/MD/SKT/1/SEC/101	BA/MD/SKT/1/VAC/101	
	BA/MD/SKT/1/DSC/103	BA/MD/SKT/1/MIC/102					
<b>II</b>	BA/MD/SKT/2/DSC/104	MIC2@ 2 credits	MDC2 @3credits	AEC2 @2 credits	SEC2 @ 3 credits	VAC2@2 credit	24
	BA/MD/SKT/2/DSC/105	BA/MD/SKT/2/MIC/104	BA/MD/SKT/2/MDC/102	BA/MD/SKT/2/AEC/102	BA/MD/SKT/2/SEC/102	BA/MD/SKT/2/VAC/102	
	BA/MD/SKT/2/DSC/106	BA/MD/SKT/2/MIC/104					
<b>Students exiting the programme after second semester and securing 52 credits including 4 credits of summer internship will be awarded UG Certificate in the relevant Discipline /Subject</b>							
<b>III</b>	BA/MD/SKT/3/DSC/201	MIC3@ 4 credits	MDC3 @3credits	AEC3 @2 credits	SEC3@3 credits	-----	24
	BA/MD/SKT/3/DSC/202	BA/MD/SKT/3/MIC/201	BA/MD/SKT/3/MDC/201	BA/MD/SKT/3/AEC/201	BA/MD/SKT/2/SEC/201		
	BA/MD/SKT/3/DSC/203	BA/MD/SKT/3/MIC/202					
<b>IV</b>	BA/MD/SKT/4/DSC/204	MIC4@4 credits	-----	AEC4@2 credits	-----	VAC3@2credit	20
	BA/MD/SKT/4/DSC/205	BA/MD/SKT/4/MIC/203		BA/MD/SKT/4/AEC/202		BA/MD/SKT/4/VAC/201	
	BA/MD/SKT/4/DSC/206	BA/MD/SKT/4/MIC/204					
<b>Students exiting the programme after fourth semester and securing 96 credits including 4 credits of summer internship will be awarded UG Certificate in the relevant Discipline /Subject</b>							
<b>V</b>	BA/MD/SKT/5/DSC/301	MIC5@4 credits	-----	-----	Internship@4 credits#	-----	20
	BA/MD/SKT/5/DSC/302	BA/MD/SKT/5/MIC/301			BA/MD/SKT/5/SEC/301		
	BA/MD/SKT/5/DSC/303	BA/MD/SKT/5/MIC/302 BA/MD/SKT/5/MIC/303					
<b>VI</b>	BA/MD/SKT/6/DSC/304	MIC6 @ 4 credits	-----	-----	-----	-----	20
	BA/MD/SKT/6/DSC/305	BA/MD/SKT/6/MIC/304					
	BA/MD/SKT/6/DSC/306	BA/MD/SKT/6/MIC/305 BA/MD/SKT/6/MIC/306					
<b>Students will be awarded 3-year UG Degree with major in the relevant Subject upon securing 132 credits.</b>							
<b>VII*</b>	BA/H/SKT/7/DSC/401	MIC8@4credits	-----	-----	-----	-----	24
	BA/H/SKT/7/DSC/402	BA/H/SKT/7/MIC/401					
	BA/H/SKT/7/DSC/403	BA/H/SKT/7/MIC/402					
	BA/H/SKT/7/DSC/404						
	BA/H/SKT/7/DSC/405						
<b>VIII* (4yr UG Hon.)</b>	BA/H/SKT/8/DSC/406	MIC9@ 4credits	-----	-----	-----	-----	24
	BA/H/SKT/8/DSC/407	BA/H/SKT/8/MIC/403					
	BA/H/SKT/8/DSC/408	BA/H/SKT/8/MIC/404					
	BA/H/SKT/8/DSC/409						
	BA/H/SKT/8/DSC/410						
<b>VIII* (4yr UG Hon. with Research)</b>	BA/H/SKT/8/DSC/406	MIC9@ 4credits	-----	-----	Research project/	-----	24
	BA/H/SKT/8/DSC/407	BA/H/SKT/8/MIC/403			Dissertation@12 credits#		
		BA/H/SKT/8/MIC/404			BA/H/SKT/8/SEC/401		

**\*Student should select one course each from the Central Pool of Ability Enhancement Courses (AEC) and Value Added Courses.**

**# Four credits of internship earned by a student during summer internship after 2nd semester or 4th semester will be counted in 5th semester of a student who pursue 3 year UG Programme without taking exit option.**

**NOTE:**

<b>DSC</b>	<b>Discipline Specific Course:</b> Credit of a DSC major could be the combination of lecture credits, tutorial credits, and practical credits. DSC includes core courses, subject elective and subject skill enhancement courses.
<b>MDC</b>	<b>Multidisciplinary Course:</b> All UG students must undergo three introductory level multidisciplinary courses relating to <b>Natural Sciences, Physical Sciences, Humanities, Arts &amp; Social Sciences, Commerce &amp; Management, and Interdisciplinary Studies.</b> Students are not allowed to choose or repeat courses already undergone at the higher secondary level (12th class) or opted as major and minor stream under this category.
<b>AEC</b>	<b>Ability Enhancement Course:</b> Ability Enhancement (Language) courses may be designed to achieve competency in the Modern Indian Language and English, with a special emphasis on language and communication skills.
<b>SEC</b>	<b>Skill Enhancement Course:</b> Skill Enhancement Courses may be primed to impart practical skills, hands-on training, soft skills, etc., to enhance the student's employability.
<b>Summer Internship</b>	Internships will require 120 hours (1 credit: 30 hrs of engagement) of involvement working with local industry, government or private organizations, business organizations, artists, crafts persons, and similar entities during summers. <b>#Four credits of internship earned by a student during summer internship after 2<sup>nd</sup> semester or 4<sup>th</sup> semester will be counted in 5<sup>th</sup> semester of a student who pursue 3 year UG Programmes without taking exit option.</b>
<b>Research Project</b>	Research Project/Dissertation for UG degree (Honours with research) will be completed in the eighth semester under the guidance of a college and university faculty member.
<b>VAC</b>	<b>Value Added Course:</b> All UG students must undergo at least three Value Added Courses
<b>MIC including VOC</b>	<b>Minor Course (MIC)</b> with minimum 24 Credits including Vocational Course (VOC)
	<b>For students who choose to pursue single major after 2<sup>nd</sup> semester of multidisciplinary Programmes</b> The 16 credits earned during first year in the two subjects, other than the subject which is continued as Single Major, will be counted towards minor

**DSC Major and Minor in I& II Semesters will have Foundation or Introductory level courses. DSC Major and Minor in III & IV semesters will be Intermediate Level Courses. Whereas DSC Major and minor in V & VI shall be of higher level courses and in VII & VIII semesters, advanced level courses will be offered.**

*Suresh Kumar*

**Table 2: Courses and Credit Scheme of 3-Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit)Multidisciplinary, 4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honours, 4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honourswith Research)**

Sr. No.	Course Code	Course Title	Credits				Level
			L	T	P	Total	
<b>Discipline Specific Course(DSC)</b>							
1	BA/MD/SKT/1/DSC/101	संस्कृतव्याकरण कथासाहित्यं च Sanskrit Grammar and Story Literature	4			4	100
2	BA/MD/SKT/1/DSC/102	संस्कृतव्याकरण नीतिसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Neeti-Sahitya	4			4	100
3	BA/MD/SKT/1/DSC/103	संस्कृतव्याकरण लौकिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Lokika-Sahitya	4			4	100
4	BA/MD/SKT/2/DSC/104	संस्कृतव्याकरण गद्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Prose Literature	4			4	100
5	BA/MD/SKT/2/DSC/105	संस्कृतव्याकरण पद्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Poetry and Literature	4			4	100
6	BA/MD/SKT/2/DSC/106	संस्कृतव्याकरण वैदिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Vedic Literature	4			4	100
7	BA/MD/SKT/3/DSC/201	संस्कृतव्याकरण दर्शनशास्त्रं च Sanskrit Grammar and Philosophy	4			4	200
8	BA/MD/SKT/3/DSC/202	संस्कृतव्याकरण उपनिषद् च Sanskrit Grammar and Upanishad	4			4	200
9	BA/MD/SKT/3/DSC/203	संस्कृतव्याकरण नाट्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Dramatic Literature	4			4	200
10	BA/MD/SKT/4/DSC/204	संस्कृतव्याकरण महाकाव्यं च Sanskrit Grammar and Mahakavya	4			4	200
11	BA/MD/SKT/4/DSC/205	संस्कृतव्याकरण भाषाविज्ञानं च Sanskrit Grammar and Linguistics	4			4	200
12	BA/MD/SKT/4/DSC/206	संस्कृतव्याकरण निबन्धानुवादरचना च Sanskrit Grammar and Nibandhanuvadrachana	4			4	200
13	BA/MD/SKT/5/DSC/301	पुरालिपिविज्ञानं पाण्डुलिपिविज्ञानं च Paleography and Manuscriptology	4			4	300
14	BA/MD/SKT/5/DSC/302	संस्कृतव्याकरणशास्त्रपरम्परा Sanskrit Grammatical Tradition	4			4	300
15	BA/MD/SKT/5/DSC/303	संस्कृतकाव्यशास्त्रीयपरम्परा Sanskrit Poetic Tradition	4			4	300
16	BA/MD/SKT/6/DSC/304	भारतीयभिलेखविज्ञानम् Indian Inscriptology	4			4	300
17	BA/MD/SKT/6/DSC/305	दर्शनशास्त्रम् Darshan-Shastra	4			4	300
18	BA/MD/SKT/6/DSC/306	वैदिकवाङ्मयम् Vedic Literature	4			4	300
19	BA/H/SKT/7/DSC/401	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar Laghusiddhāntakaumudī	4			4	400
20	BA/H/SKT/7/DSC/402	संस्कृतसाहित्यंकाव्यदीपिका Sanskrit Literature: Kāvyaadīpikā	4			4	400
21	BA/H/SKT/7/DSC/403	सांख्यदर्शनम् Sankhya-Darshan	4			4	400
22	BA/H/SKT/7/DSC/404	वैदिकवाङ्मयम् Vedic Literature	4			4	400
23	BA/H/SKT/7/DSC/405	संस्कृतभाषाविज्ञानम् Sanskrit Linguistics	4			4	400
24	BA/H/SKT/8/DSC/406	संस्कृतशोधप्रविधि: Sanskrit Research Methodology	4			4	400
25	BA/H/SKT/8/DSC/407	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar :Laghusiddhāntakaumudī	4			4	400
26	BA/H/SKT/8/DSC/408	संस्कृतसाहित्यं विशिष्टाध्ययनम्: काव्यदीपिका Specific Study of Sanskrit Literature: Kāvyaadīpikā	4			4	400
27	BA/H/SKT/8/DSC/409	संस्कृतसाहित्यं पद्यसाहित्यम् Sanskrit Literature Padyasāhityam	4			4	400
28	BA/H/SKT/8/DSC/410	संस्कृतव्याकरणव्याकरणदर्शनम् Sanskrit Grammar Vyākaraṇadarśanam	4			4	400
29	BA/HWR/SKT/8/DSC/406	संस्कृतशोधप्रविधि: Sanskrit Research Methodology	4			4	400
30	BA/HWR/SKT/8/DSC/407	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar :Laghusiddhāntakaumudī	4			4	400
<b>Minor Course (MIC)</b>							
1	BA/MD/SKT/1/MIC/101	श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः Introduction to Srimad Bhagavad Gita	2			2	100
2	BA/MD/SKT/1/MIC/102	गीतिकाव्यम् Geeti-Kavyam	2			2	100
3	BA/MD/SKT/2/MIC/103	अर्थशास्त्रम् Artha-Shastram	2			2	100
4	BA/MD/SKT/2/MIC/104	संस्कृतव्यावहारिक-शब्दकोशः Sanskrit Functional Dictionary	2			2	100
5	BA/MD/SKT/3/MIC/201	आधुनिकसंस्कृतकथासाहित्यम् Modern Sanskrit Story Literature	4			4	200
6	BA/MD/SKT/3/MIC/202	स्तोत्रसाहित्यम् Stotra-Sahityam	4			4	200

*Sareh Kaur*



7	BA/MD/SKT/4/MIC/203	लौकिकसंस्कृतसुभाषितानि Lokik Sanskrit Proverbs	4		4	200
8	BA/MD/SKT/4/MIC/204	स्मृतिसाहित्यम्Smriti-Sahityam	4		4	200
9	BA/MD/SKT/5/MIC/301	चम्पूकाव्यम् Champu-Kavyam	4		4	300
10	BA/MD/SKT/5/MIC/302	वैदिकसंस्कृतसुभाषितानि Vedic Sanskrit Proverbs	4		4	300
11	BA/MD/SKT/5/MIC/303	आयुर्वेदस्य परिचयः सिद्धान्ताश्च	4		4	300
12	BA/MD/SKT/6/MIC/304	संस्कृतसाहित्ये भारतीयसंस्कृतिः Indian Culture in Sanskrit Literature	4		4	300
13	BA/MD/SKT/6/MIC/305	योगविज्ञानम्	4		4	400
14	BA/MD/SKT/6/MIC/306	ज्योतिषं कर्मकाण्डं चJyotishamKarmakandam Cha	4		4	400
15	BA/H/SKT/7/MIC/401	भारतीयवास्तुशास्त्रम् The Indian Architecture	4		4	400
16	BA/H/SKT/7/MIC/402	गद्यसाहित्यम्Gadyasāhityam	4		4	400
17	BA/H/SKT/8/MIC/403	संस्कृतव्याकरणव्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit GrammarVyākaraṇasiddhāntakaumudī	4		4	400
18	BA/H/SKT/8/MIC/404	साहित्यदर्पणः Sāhityadarpaṇaḥ	4		4	400
19	BA/HWR/SKT/8/MIC/403	संस्कृतव्याकरणव्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit GrammarVyākaraṇasiddhāntakaumudī	4		4	400
20	BA/HWR/SKT/8/MIC/404	साहित्यदर्पणः Sāhityadarpaṇaḥ	4		4	400
<b>Multidisciplinary Course (MDC)</b>						
1	BA/MD/SKT/1/MDC/101	योगपरिचयः योगाभ्यासश्चIntroduction to Yoga& Yoga Practice			3	100
2	BA/MD/SKT/1/MDC/102	संस्कृत-गायनम्Sanskrit Singing			3	100
3	BA/MD/SKT/2/MDC/103	वैदिकगणितम् Vedic Mathematics	3		3	100
4	BA/MD/SKT/2/MDC/104	संस्कृतभाषायां पर्यावरणविज्ञानम् Environmental Sciencein Sanskrit	3		3	100
5	BA/MD/SKT/3/MDC/ 201	श्रीमद्भगवद्गीतायां जीवनप्रबन्धनम्Life Management in Srimad Bhagavad Gita	3		3	200
6	BA/MD/SKT/3/MDC/202	यज्ञविधि-शिक्षणम् Teaching Method of Yajyan	3		3	200
<b>Ability-Enhancement Courses (AEC)</b>						
1	BA/MD/SKT/1/AEC/101	संस्कृत-भाषा दक्षता- 1 Proficiency in Sanskrit languages-I	2		2	100
2	BA/MD/SKT/2/AEC/102	संस्कृत-भाषा दक्षता- 2 Proficiency in Sanskrit languages-II	2		2	100
3	BA/MD/SKT/3/AEC/201	संस्कृत-भाषा दक्षता- 3 Proficiency in Sanskrit languages-III	2		2	200
4	BA/MD/SKT/4/AEC/202	संस्कृत-भाषा दक्षता- 4 Proficiency in Sanskrit Languages-IV	2		2	200
<b>Skill Enhancement Courses (SEC)</b>						
1	BA/MD/SKT/1/SEC/101	संस्कृत-गायनम्Sanskrit Singing			3	100
2	BA/MD/SKT/2/SEC/102	प्राचीन-लिप्यभ्यासःAncient Script Practice			3	100
3	BA/MD/SKT/3/SEC/201	संस्कृत-टङ्कणकौशलम्Sanskrit Typing Skills			3	200
4	BA/MD/SKT/4/SEC/202	संस्कृत-पत्रकारिताSanskrit Media	2		2	200
5	BA/MD/SKT/5/SEC/301	Internship*			4	300
6	BA/MD/SKT/8/SEC/401	Research project/Dissertation*			12	400
<b>Value-Added Courses (VAC)</b>						
1	BA/MD/SKT/1/VAC/101	भारतीय संस्कृति का परिचय Introduction to Indian Culture	2		2	100
2	BA/MD/SKT/2/VAC/102	भारतीय ज्ञान परम्परा: वैदिक साहित्य Indian Knowledge Tradition: Vedic Literature	2		2	100
3	BA/MD/SKT/3/VAC/201	भारतीय ज्ञान परम्परा : भारतीय दर्शन Indian Knowledge Tradition: Indian Philosophy	2		2	200
4	BA/MD/SKT/4/VAC/202	भारतीय ज्ञान परम्परा : योग व आयुर्वेद Indian Knowledge Tradition: Yoga and Ayurveda	2		2	200

Notations used: L = Lecture. T = Tutorial and P = Practical.

*Sareh Kaur*



**Table 3: Course code and Title along with the Credit details: 3-Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit)Multidisciplinary, 4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honours) ,4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honourswith Research)**

**Semester wise Courses Details**

Semester I						
Discipline Specific Courses (DSC)						
Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/MD/SKT/1/DSC/101	संस्कृतव्याकरणं पद्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and poetry Literature	4	-	4	100
2.	BA/MD/SKT/1/DSC/102	संस्कृतव्याकरणं नीतिसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Neeti-Sahitya	4	-	4	100
3.	BA/MD/SKT/1/DSC/103	संस्कृतव्याकरणं लौकिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Lokika-Sahitya	4	-	4	100
Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)						
4.	BA/MD/SKT/1/MIC/101	श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः Introduction to Srimad Bhagavad Gita	2	-	2	50
5.	BA/MD/SKT/1/MIC/102	गीतिकाव्यम् Geeti-Kavyam	2	-	2	50
Student can choose any one from following Multidisciplinary Courses (MDC)						
6.	BA/MD/SKT/1/MDC/101	योगपरिचयः योगाभ्यासश्च Introduction to Yoga & Yoga Practice	-	3	3	75
7.	BA/MD/SKT/1/MDC/102	संस्कृत-गायनम् Sanskrit Singing	-	3	3	75
Ability-Enhancement Courses (AEC)						
8.	BA/MD/SKT/1/AEC/101	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50
Skill Enhancement Courses (SEC)						
9.	BA/MD/SKT/1/SEC/101	संस्कृत-गायनम् Sanskrit Singing	-	3	3	75
Value-Added Courses VAC						
10	BA/MD/SKT/1/VAC/101	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50
			<b>Total</b>	<b>24</b>	<b>600</b>	

Semester II						
Discipline Specific Courses (DSC)						
Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/MD/SKT/2/DSC/104	संस्कृतव्याकरणं गद्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Prose Literature	4	-	4	100
2.	BA/MD/SKT/2/DSC/105	संस्कृतव्याकरणं कथासाहित्यं च Sanskrit Grammar and Katha-Sahitya	4	-	4	100
3.	BA/MD/SKT/2/DSC/106	संस्कृतव्याकरणं वैदिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Vedic Literature	4	-	4	100
Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)						
4.	BA/MD/SKT/2/MIC/103	अर्थशास्त्रम् Artha-Shastram	2	-	2	50
5.	BA/MD/SKT/2/MIC/104	संस्कृतव्यावहारिक-शब्दकोशः Sanskrit Functional Dictionary	2	-	2	50
Student can choose any one from following Multidisciplinary Courses (MDC)						
6.	BA/MD/SKT/2/MDC/103	वैदिकगणितम् Vedic Mathematics	-	3	3	75
7.	BA/MD/SKT/2/MDC/104	संस्कृतभाषायां पर्यावरणविज्ञानम् Environmental Science in Sanskrit	-	3	3	75
Ability-Enhancement Courses (AEC)						
8.	BA/MD/SKT/2/AEC/102	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50
Skill Enhancement Courses (SEC)						
9.	BA/MD/SKT/2/SEC/102	प्राचीन-लिप्यभ्यासः Ancient Script Practice	-	3	3	75
Value-Added Courses VAC						
10.	BA/MD/SKT/2/VAC/102	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50
			<b>Total</b>	<b>24</b>	<b>600</b>	

*Suresh Kari...*

Semester III							
Discipline Specific Courses (DSC)							
Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks	
1.	BA/MD/SKT/3/DSC/201	संस्कृतव्याकरणं दर्शनशास्त्रं च Sanskrit Grammar and Philosophy	4	-	4	100	
2.	BA/MD/SKT/3/DSC/202	संस्कृतव्याकरणं उपनिषद् च Sanskrit Grammar and Upanishad	4	-	4	100	
3.	BA/MD/SKT/3/DSC/203	संस्कृतव्याकरणं नाट्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Dramatic Literature	4	-	4	100	
Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)							
4.	BA/MD/SKT/3/MIC/201	आधुनिकसंस्कृतकथासाहित्यम् Modern Sanskrit Story Literature	4	-	4	100	
5.	BA/MD/SKT/3/MIC/202	स्तोत्रसाहित्यम् Stotra-Sahityam	4	-	4	100	
Student can choose any one from following Multidisciplinary Courses (MDC)							
6.	BA/MD/SKT/3/MDC/201	श्रीमद्भगवद्गीतायां जीवनप्रबन्धनम् Life Management in Srimad Bhagavad Gita	-	3	3	75	
7.	BA/MD/SKT/3/MDC/202	यज्ञविधि-शिक्षणम् Teaching Method of Yajyan	-	3	3	75	
Ability-Enhancement Courses (AEC)							
8.	BA/MD/SKT/3/AEC/201	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50	
Skill Enhancement Courses (SEC)							
9.	BA/MD/SKT/4/SEC/201	संस्कृत-टङ्कणकौशलम् Sanskrit Typing Skills	-	3	3	75	
					<b>Total</b>	<b>24</b>	<b>600</b>

Semester IV							
Discipline Specific Courses (DSC)							
Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks	
1.	BA/MD/SKT/4/DSC/204	संस्कृतव्याकरणं महाकाव्यं च Sanskrit Grammar and Mahakavya	4	-	4	100	
2.	BA/MD/SKT/4/DSC/205	संस्कृतव्याकरणं भाषाविज्ञानं च Sanskrit Grammar and Linguistics	4	-	4	100	
3.	BA/MD/SKT/4/DSC/206	संस्कृतव्याकरणं निबन्धानुवाचरचना च Sanskrit Grammar and Nibandhanuvadrachana	4	-	4	100	
Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)							
4.	BA/MD/SKT/4/MIC/203	लौकिकसंस्कृतसुभाषितानि Lokik Sanskrit Proverbs	4	-	4	100	
5.	BA/MD/SKT/4/MIC/204	स्मृतिसाहित्यम् Smriti-Sahityam	4	-	4	100	
Ability-Enhancement Courses (AEC)							
6.	BA/MD/SKT/3/AEC/201	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50	
Value-Added Courses (VAC)							
7.	BA/MD/SKT/3/SEC/201	To be selected from the Central Pool	2	-	2	50	
					<b>Total</b>	<b>20</b>	<b>500</b>

Semester V						
Discipline Specific Courses (DSC)						
Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/MD/SKT/5/DSC/301	पुरालिपिविज्ञानं पाण्डुलिपिविज्ञानं च Paleography and Manuscriptology	4	-	4	100
2.	BA/MD/SKT/5/DSC/302	संस्कृतव्याकरणशास्त्रपरम्परा Sanskrit Grammatical Tradition	4	-	4	100
3.	BA/MD/SKT/5/DSC/303	संस्कृतकाव्यशास्त्रीयपरम्परा Sanskrit Poetic Tradition	4	-	4	100
Student can choose any two from following Minor Courses (MIC)						
4.	BA/MD/SKT/5/MIC/301	चम्पूकाव्यम् Champu-Kavyam	4	-	4	100
5.	BA/MD/SKT/5/MIC/302	वैदिकसंस्कृतसुभाषितानि Vedic Sanskrit Proverbs	4	-	4	100
6.	BA/MD/SKT/5/MIC/303	आयुर्वेदस्य परिचयः सिद्धान्ताश्च	4	-	4	100

*Suresh Kari...*

**Skill Enhancement Courses (SEC)**

7.	BA/MD/SKT/5/SEC/301	Internship@4 credits#		4	4	100
			<b>Total</b>	<b>24</b>	<b>600</b>	

**Semester VI****Discipline Specific Courses (DSC)**

Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/MD/SKT/6/DSC/304	भारतीयभिलेखविज्ञानम्Indian Inscriptology	4	-	4	100
2.	BA/MD/SKT/6/DSC/305	दर्शनशास्त्रम् Darshan-Shastra	4	-	4	100
3.	BA/MD/SKT/6/DSC/306	वैदिकवाङ्मयम् Vedic Literature	4	-	4	100
<b>Student can choose any two from following Minor Courses (MIC)</b>						
4.	BA/MD/SKT/6/MIC/304	संस्कृतसाहित्ये भारतीयसंस्कृतिः Indian Culture in Sanskrit Literature	4	-	4	100
5.	BA/MD/SKT/6/MIC/305	योगविज्ञानम्	4	-	4	100
6.	BA/MD/SKT/6/MIC/306	ज्योतिषं कर्मकाण्डं चJyotishamKarmakandam Cha	4	-	4	100
			<b>Total</b>	<b>20</b>	<b>500</b>	

**Semester VII****Discipline Specific Courses (DSC)**

Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/H/SKT/7/DSC/401	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit GrammarLaghusiddhāntakaumudī	4	-	4	100
2.	BA/H/SKT/7/DSC/402	संस्कृतसाहित्यंकाव्यदीपिकाSanskrit Literature: Kāvyaadīpikā	4	-	4	100
3.	BA/H/SKT/7/DSC/403	सांख्यदर्शनम्Sankhya-Darshan	4	-	4	100
4.	BA/H/SKT/7/DSC/404	वैदिकवाङ्मयम् Vedic Literature	4	-	4	100
5.	BA/H/SKT/7/DSC/405	संस्कृतभाषाविज्ञानम्SanskritLinguistics	4	-	4	100
<b>Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)</b>						
6.	BA/H/SKT/7/MIC/401	भारतीयवास्तुशास्त्रम् The Indian Architecture	4	-	4	100
7.	BA/H/SKT/7/MIC/402	गद्यसाहित्यम्Gadyasāhityam	4	-	4	100
			<b>Total</b>	<b>20</b>	<b>600</b>	

**Semester VIII(4yr UG Hon.)****Discipline Specific Courses (DSC)**

Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/H/SKT/8/DSC/406	संस्कृतशोधप्रविधिः Sanskrit Research Methodology	4	-	4	100
2.	BA/H/SKT/8/DSC/407	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar :Laghusiddhāntakaumudī	4	-	4	100
3.	BA/H/SKT/8/DSC/408	संस्कृतसाहित्यं विशिष्टाध्ययनम्: काव्यदीपिका Specific Study of Sanskrit Literature: Kāvyaadīpikā	4	-	4	100
4.	BA/H/SKT/8/DSC/409	संस्कृतसाहित्यंपद्यसाहित्यम्Sanskrit Literature Padyasāhityam	4	-	4	100
5.	BA/H/SKT/8/DSC/410	संस्कृतव्याकरणव्याकरणदर्शनम्Sanskrit GrammarVyākaraṇadarśanam	4	-	4	100
<b>Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)</b>						
6.	BA/H/SKT/8/MIC/403	संस्कृतव्याकरणव्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit GrammarVyākaraṇasiddhāntakaumudī	4	-	4	100
7.	BA/H/SKT/8/MIC/404	साहित्यदर्पणः Sāhityadarpaṇaḥ	4	-	4	100
			<b>Total</b>	<b>24</b>	<b>600</b>	

Suresh K. K.

Semester VIII (4yr UG Hon. with Research)						
Discipline Specific Courses (DSC)						
Sr. No.	Course Code	Course Title	L	P	Total	Marks
1.	BA/HWR/SKT/8/DSC/406	संस्कृतशोधप्रविधि: Sanskrit Research Methodology	4	-	4	100
2.	BA/HWR/SKT/8/DSC/407	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar :Laghusiddhāntakaumudī	4	-	4	100
Student can choose any one from following Minor Courses (MIC)						
3.	BA/HWR/SKT/8/MIC/403	संस्कृतव्याकरणव्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar Vyākaraṇasiddhāntakaumudī	4	-	4	100
4.	BA/HWR/SKT/8/MIC/404	साहित्यदर्पणः Sāhityadarpaṇaḥ	4	-	4	100
Skill Enhancement Courses (SEC)						
5.	BA/HWR/SKT/8/SEC/401	Research project/ Dissertation @ 12 credits		12	12	300
			<b>Total</b>		<b>24</b>	<b>600</b>

**Table 4: Courses and Credit Scheme of 3-Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit) Multidisciplinary, 4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honours) , 4 Year UG Degree (Bachelor of Sanskrit-Honours with Research)**

Discipline Specific Course(DSC)			Duration of Examination (Hours)	Maximum Marks		
Sr. No.	Course Code	Course Title		IA	EA	Total
1	BA/MD/SKT/1/DSC/101	संस्कृतव्याकरणं पद्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and poetry Literature	3	30	70	100
2	BA/MD/SKT/1/DSC/102	संस्कृतव्याकरणं नीतिसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Neeti-Sahitya	3	30	70	100
3	BA/MD/SKT/1/DSC/103	संस्कृतव्याकरणं लौकिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Lokika-Sahitya	3	30	70	100
4	BA/MD/SKT/2/DSC/104	संस्कृतव्याकरणं गद्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Prose Literature	3	30	70	100
5	BA/MD/SKT/2/DSC/105	संस्कृतव्याकरणं कथासाहित्यं च Sanskrit Grammar and Katha-Sahitya	3	30	70	100
6	BA/MD/SKT/2/DSC/106	संस्कृतव्याकरणं वैदिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Vedic Literature	3	30	70	100
7	BA/MD/SKT/3/DSC/201	संस्कृतव्याकरणं दर्शनशास्त्रं च Sanskrit Grammar and Philosophy	3	30	70	100
8	BA/MD/SKT/3/DSC/202	संस्कृतव्याकरणं उपनिषद् च Sanskrit Grammar and Upanishad	3	30	70	100
9	BA/MD/SKT/3/DSC/203	संस्कृतव्याकरणं नाट्यसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Dramatic Literature	3	30	70	100
10	BA/MD/SKT/4/DSC/204	संस्कृतव्याकरणं महाकाव्यं च Sanskrit Grammar and Mahakavya	3	30	70	100
11	BA/MD/SKT/4/DSC/205	संस्कृतव्याकरणं भाषाविज्ञानं च Sanskrit Grammar and Linguistics	3	30	70	100
12	BA/MD/SKT/4/DSC/206	संस्कृतव्याकरणं निबन्धानुवादादरचना च Sanskrit Grammar and Nibandhanuvadachana	3	30	70	100
13	BA/MD/SKT/5/DSC/301	पुरालिपिविज्ञानं पाण्डुलिपिविज्ञानं च Paleography and Manuscriptology	3	30	70	100
14	BA/MD/SKT/5/DSC/302	संस्कृतव्याकरणशास्त्रपरम्परा Sanskrit Grammatical Tradition	3	30	70	100
15	BA/MD/SKT/5/DSC/303	संस्कृतकाव्यशास्त्रीयपरम्परा Sanskrit Poetic Tradition	3	30	70	100
16	BA/MD/SKT/6/DSC/304	भारतीयभिलेखविज्ञानम् Indian Inscriptology	3	30	70	100
17	BA/MD/SKT/6/DSC/305	दर्शनशास्त्रम् Darshan-Shastra	3	30	70	100
18	BA/MD/SKT/6/DSC/306	वैदिकवाङ्मयम् Vedic Literature	3	30	70	100
19	BA/H/SKT/7/DSC/401	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar Laghusiddhāntakaumudī	3	30	70	100
20	BA/H/SKT/7/DSC/402	संस्कृतसाहित्यकाव्यदीपिका Sanskrit Literature: Kāvyaadīpikā	3	30	70	100
21	BA/H/SKT/7/DSC/403	सांख्यदर्शनम् Sankhya-Darshan	3	30	70	100

*Suresh Kari...*

22	BA/H/SKT/7/DSC/404	वैदिकवाङ्मयम् Vedic Literature	3	30	70	100
23	BA/H/SKT/7/DSC/405	संस्कृतभाषाविज्ञानम्SanskritLinguistics	3	30	70	100
24	BA/H/SKT/8/DSC/406	संस्कृतशोधप्रविधि: Sanskrit Research Methodology	3	30	70	100
25	BA/H/SKT/8/DSC/407	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar :Laghusiddhāntakaumudī	3	30	70	100
26	BA/H/SKT/8/DSC/408	संस्कृतसाहित्यं विशिष्टाध्ययनम्: काव्यदीपिका Specific Study of Sanskrit Literature: Kāvyaḍīpikā	3	30	70	100
27	BA/H/SKT/8/DSC/409	संस्कृतसाहित्यं पद्यसाहित्यम्Sanskrit Literature Padyasāhityam	3	30	70	100
28	BA/H/SKT/8/DSC/410	संस्कृतव्याकरणव्याकरणदर्शनम्Sanskrit GrammarVyākaraṇadarśanam	3	30	70	100
29	BA/HWR/SKT/8/DSC/406	संस्कृतशोधप्रविधि: Sanskrit Research Methodology	3	30	70	100
30	BA/HWR/SKT/8/DSC/407	संस्कृतव्याकरणलघुसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit Grammar :Laghusiddhāntakaumudī	3	30	70	100

#### Minor Courses (MIC)

1	BA/MD/SKT/1/MIC/101	श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयःIntroduction to Srimad Bhagavad Gita	2	15	35	50
2	BA/MD/SKT/1/MIC/102	गीतिकाव्यम् Geeti-Kavyam	2	15	35	50
3	BA/MD/SKT/2/MIC/103	अर्थशास्त्रम्Artha-Shastram	2	15	35	50
4	BA/MD/SKT/2/MIC/104	संस्कृतव्यावहारिक-शब्दकोशः Sanskrit Functional Dictionary	2	15	35	50
5	BA/MD/SKT/3/MIC/201	आधुनिकसंस्कृतकथासाहित्यम् Modern Sanskrit Story Literature	3	30	70	100
6	BA/MD/SKT/3/MIC/202	स्तोत्रसाहित्यम्Stotra-Sahityam	3	30	70	100
7	BA/MD/SKT/4/MIC/203	लौकिकसंस्कृतसुभाषितानि Lokik Sanskrit Proverbs	3	30	70	100
8	BA/MD/SKT/4/MIC/204	स्मृतिसाहित्यम्Smriti-Sahityam	3	30	70	100
9	BA/MD/SKT/5/MIC/301	चम्पूकाव्यम् Champu-Kavyam	3	30	70	100
10	BA/MD/SKT/5/MIC/302	वैदिकसंस्कृतसुभाषितानि Vedic Sanskrit Proverbs	3	30	70	100
11	BA/MD/SKT/5/MIC/303	आयुर्वेदस्य परिचयः सिद्धान्ताश्च	3	30	70	100
12	BA/MD/SKT/6/MIC/304	संस्कृतसाहित्ये भारतीयसंस्कृतिः Indian Culture in Sanskrit Literature	3	30	70	100
13	BA/MD/SKT/6/MIC/305	योगविज्ञानम्	3	30	70	100
14	BA/MD/SKT/6/MIC/306	ज्योतिषं कर्मकाण्डं चJyotishamKarmakandam Cha	3	30	70	100
15	BA/H/SKT/7/MIC/401	भारतीयवास्तुशास्त्रम् The Indian Architecture	3	30	70	100
16	BA/H/SKT/7/MIC/402	गद्यसाहित्यम्Gadyasāhityam	3	30	70	100
17	BA/H/SKT/8/MIC/403	संस्कृतव्याकरणव्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit GrammarVyākaraṇasiddhāntakaumudī	3	30	70	100
18	BA/H/SKT/8/MIC/404	साहित्यदर्पणः Sāhityadarpaṇaḥ	3	30	70	100
19	BA/HWR/SKT/8/MIC/403	संस्कृतव्याकरणव्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Sanskrit GrammarVyākaraṇasiddhāntakaumudī	3	30	70	100
20	BA/HWR/SKT/8/MIC/404	साहित्यदर्पणः Sāhityadarpaṇaḥ	3	30	70	100

#### Multidisciplinary Courses (MDC)

1	BA/MD/SKT/1/MDC/101	योगपरिचयः योगाभ्यासश्च Introduction to Yoga& Yoga Practice	3	25	50	75
2	BA/MD/SKT/1/MDC/102	संस्कृत-गायनम्Sanskrit Singing	3	25	50	75
3	BA/MD/SKT/2/MDC/103	वैदिकगणितम् Vedic Mathematics	3	25	50	75
4	BA/MD/SKT/2/MDC/104	संस्कृतभाषायां पर्यावरणविज्ञानम् Environmental Sciencein Sanskrit	3	25	50	75
5	BA/MD/SKT/3/MDC/ 201	श्रीमद्भगवद्गीतायां जीवनप्रबंधनम् Life Management in Srimad Bhagavad Gita	3	25	50	75
6	BA/MD/SKT/3/MDC/202	यज्ञविधि-शिक्षणम् Teaching Method of Yajyan	3	25	50	75

*Sareh Kaur*

<b>Ability Enhancement Course (AEC)</b>						
1	BA/MD/SKT/1/AEC/101	संस्कृत-भाषा दक्षता- 1 Proficiency in Sanskrit languages-I	2	15	35	50
2	BA/MD/SKT/2/AEC/102	संस्कृत-भाषा दक्षता- 2 Proficiency in Sanskrit languages-II	2	15	35	50
3	BA/MD/SKT/3/AEC/201	संस्कृत-भाषा दक्षता- 3 Proficiency in Sanskrit languages-III	2	15	35	50
4	BA/MD/SKT/4/AEC/202	संस्कृत-भाषा दक्षता- 4 Proficiency in Sanskrit Languages-IV	2	15	35	50
<b>Skill Enhancement Courses (SEC)/</b>						
1	BA/MD/SKT/1/SEC/101	संस्कृत-गायनम्/Sanskrit Singing	3	25	50	75
2	BA/MD/SKT/2/SEC/102	प्राचीन-लिप्यभ्यासः/Ancient Script Practice	3	25	50	75
3	BA/MD/SKT/3/SEC/201	संस्कृत-टङ्कणकौशलम्/Sanskrit Typing Skills	3	25	50	75
4	BA/MD/SKT/4/SEC/202	संस्कृत-पत्रकारिता/Sanskrit Media	3	25	50	75
5	BA/MD/SKT/5/SEC/301	Internship*	-			100
6	BA/MD/SKT/8/SEC/401	Research project/Dissertation*	-			300
<b>Value-Added Courses (VAC)</b>						
1	BA/MD/SKT/1/VAC/101	भारतीय संस्कृति का परिचय Introduction to Indian Culture	2	15	35	50
2	BA/MD/SKT/2/VAC/102	भारतीय ज्ञान परम्परा: वैदिक साहित्य Indian Knowledge Tradition: Vedic Literature	2	15	35	50
3	BA/MD/SKT/3/VAC/201	भारतीय ज्ञान परम्परा : भारतीय दर्शन Indian Knowledge Tradition: Indian Philosophy	2	15	35	50
4	BA/MD/SKT/4/VAC/202	भारतीय ज्ञान परम्परा : योग व आयुर्वेद Indian Knowledge Tradition: Yoga and Ayurveda	2	15	35	50

*Suresh Kari...*

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Discipline-Specific Courses (DSC)**

<b>Semester</b>	<b>I</b>
<b>Name of Course</b>	संस्कृतव्याकरणं कथासाहित्यञ्च Sanskrit Grammar and Story Literature
<b>Course Code</b>	<b>BA/MD/SKT/1/DSC/101</b>
<b>Total Credits</b>	<b>04</b>
<b>Total Marks</b>	<b>100</b>
<b>Internal Assessment</b>	<b>30</b>
<b>Theory</b>	<b>70</b>
<b>Time</b>	<b>3 Hrs.</b>

**फलश्रुति: (Course Objectives)**

- संस्कृतवर्णमालायाः वर्णोच्चारणस्य च अवबोधः।
- शब्दानां धातूनां च परिचयः अवबोधश्च।
- पद्यानाम् अवगमनसामर्थ्यस्य विकासः।
- पद्यानाम् अवगमनसामर्थ्यस्य विकासः।

**फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)**

- संस्कृतवर्णोच्चारणज्ञानं भविष्यति।
- त्रिषु लिङ्गेषु संस्कृतशब्दानां धातूनां च ज्ञानं भविष्यन्ति।
- संस्कृतपद्यानाम् उच्चारणे अर्थावगमने च पारङ्गताः भविष्यन्ति।
- संस्कृतपद्यानाम् उच्चारणे अर्थावगमने च पारङ्गताः भविष्यन्ति।

**पाठ्यवस्तु (Content)**

**घटक - 1** वर्णमाला, माहेश्वरसूत्राणि प्रत्याहाराः, उच्चारणस्थानानि, बाह्य-आभ्यन्तरप्रयत्नाश्च। (संस्कृतमाध्यमेन)

**घटक - 2** (क) शब्दरूपाणि - पुल्लिङ्गाः - अकारान्त- इकारान्त-उकारान्ताश्च,

स्त्रीलिङ्गाः - आकारान्त-ईकारान्ताश्च, नपुंसकलिङ्गाः - अकारान्ताः।

(ख) धातुरूपाणि - भू, पठ्, गम् (परस्मैपदे)। सेव्, लभ् (आत्मनेपदे)। (लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ्)

(ग) संज्ञा-प्रकरणम् (लघुसिद्धान्तकौमुदी)।

**घटक -3** हितोपदेश-1. चित्रग्रीव कपोत कथा, २. कर्पूर तिलक हस्ती कथा, ३. व्याघ्रः लुब्धब्राह्मणस्य च कथा

*Saxena*



घटक-4 हितोपदेश- ४. शृगालः, मृगः काकः च कथा, ५. जरदूव गृधः दीर्घकर्णः बिडालः च ।  
प्रश्नपत्रनिर्माणार्थं निर्देशाः-

- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत्।
- प्रश्नपत्रे नव (09) प्रश्नाः भविष्यन्ति। तेषु पञ्च प्रश्नाः अनिवार्याः भविष्यन्ति। प्रथमा प्रश्नसंख्या अनिवार्या भविष्यति तथा च अन्ये चत्वारो प्रश्नाः प्रथम-द्वितीय-तृतीय-चतुर्थघटकसम्बद्धाः भविष्यन्ति।
- प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यो भविष्यति। घटकचतुष्टयगतपाठ्यक्रममाश्रित्य पञ्च संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः प्रदास्यन्ते। ते पञ्च प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते द्वौ अङ्कौ (02) भविष्यतः।
- प्रश्नसंख्या 2-9 पर्यन्तं क्रमेण प्रत्येकस्मात् घटकात् द्वौ प्रश्नौ भविष्यतः। तेषु प्रत्येकं घटकस्य एकः प्रश्नः समाधेयः। आहत्य चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। प्रतिप्रश्नं पञ्चदश अङ्कानां (15) भविष्यति।
- प्रथम-घटकाश्रिताः प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन एव समाधेयाः अन्यथा सर्वथा अङ्कहानिः भविष्यति। अन्ये संस्कृत/हिन्दी/आङ्गलभाषामाध्यमानां केनापि एकेन माध्यमेन समाधातुं शक्यन्ते।

अनुशंसितग्रन्थाः -

- रचनानुवादकौमुदी, डॉ. कपिल देव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन वाराणसी।
- प्रौढरचनानुवादकौमुदी, डॉ. कपिल देव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन वाराणसी।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-धरानन्द शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-भीमसेनशास्त्री, भैमीप्रकाशन, दिल्ली।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, श्री विश्वनाथशास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास पब्लिशर्स, 2002।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी ('बालमनोरमा' 'सुधा' टीका संवलिता) पण्डित सदाशिवशास्त्री, चौखम्बा संस्कृत सीरीज़ आफिस, वाराणसी, 2001।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-गोविन्दाचार्य, चौखम्बा प्रकाशन, 2010
- हितोपदेश, श्री नारायण राम आचार्य, चौखम्बा विद्याभवनम्, वाराणसी।

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Discipline-Specific Courses (DSC)**

<b>Semester</b>	<b>I</b>
<b>Name of Course</b>	संस्कृतव्याकरणं नीतिसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Neeti-Shahityam
<b>Course Code</b>	<b>BA/MD/SKT/1/DSC/102</b>
<b>Total Credits</b>	<b>04</b>
<b>Total Marks</b>	<b>100</b>

*Suresh Kumar*

Theory	70
Internal Assessment	30
Time	3 Hrs.

### फलश्रुति: (Course Objectives)

- संस्कृतवर्णमालायाः वर्णोच्चारणस्य च अवबोधः।
- शब्दानां धातूनां च परिचयः अवबोधश्च।
- नैतिकमूल्यानां विकासः विवेकबुद्धिसम्पादनं च।

### फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- संस्कृतवर्णोच्चारणज्ञानं भविष्यति।
- त्रिषु लिङ्गेषु संस्कृतशब्दानां धातूनां च ज्ञानं भविष्यति।
- छात्राः नैतिकगुणसम्पन्नाः भविष्यन्ति।

### पाठ्यवस्तु (Content)

घटक – 1 वर्णमाला, माहेश्वरसूत्राणि प्रत्याहाराः, उच्चारणस्थानानि, बाह्य-आभ्यन्तरप्रयत्नाश्च। (संस्कृतमाध्यमेन)

घटक – 2 (क) शब्दरूपाणि – राम, कवि, भानु, पितृ, लता, अस्मद्, युष्मद्, विद्वस्, राजन्, किम्, तद्।

(ख) धातुरुपाणि - भू, पठ्, नम् (परस्मैपदी)। सेव्, लभ्, (आत्मनेपदी) (लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ्)

घटक – 3 नीतिसाहित्यस्य परिचयः, उद्देश्यः उपयोगिता च, प्रमुखनीतिकाराणां ग्रन्थानां च परिचयः।

घटक – 4 नीतिशतकम् (भर्तृहरिविरचितम्) – 1-25 श्लोकाः।

### प्रश्नपत्रनिर्माणार्थं निर्देशाः-

- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत्।
- प्रश्नपत्रे नव (09) प्रश्नाः भविष्यन्ति। तेषु पञ्च प्रश्नाः अनिवार्याः भविष्यन्ति। प्रथमा प्रश्नसंख्या अनिवार्या भविष्यति तथा च अन्ये चत्वारो प्रश्नाः प्रथम-द्वितीय-तृतीय-चतुर्थघटकसम्बद्धाः भविष्यन्ति।
- प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यो भविष्यति। घटकचतुष्टयगतपाठ्यक्रममाश्रित्य पञ्च संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः प्रदास्यन्ते। ते पञ्च प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते द्वौ अङ्कौ (02) भविष्यतः।
- प्रश्नसंख्या 2-9 पर्यन्तं क्रमेण प्रत्येकस्मात् घटकात् द्वौ प्रश्नौ भविष्यतः। तेषु प्रत्येकं घटकस्य एकः प्रश्नः समाधेयः। आहत्य चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। प्रतिप्रश्नं पञ्चदश अङ्कानां (15) भविष्यति।
- प्रथम-घटकाश्रिताः प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन एव समाधेयाः अन्यथा सर्वथा अङ्कहानिः भविष्यति। अन्ये संस्कृत/हिन्दी/आङ्गलभाषामाध्यमानां केनापि एकेन माध्यमेन समाधातुं शक्यन्ते।

### अनुशंसितग्रन्थाः -

- रचनानुवादकौमुदी, डा. कपिल देव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन वारणसी।
- प्रौढरचनानुवादकौमुदी, डा. कपिल देव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन वारणसी।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-धरानन्द शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-भीमसेनशास्त्री, भैमीप्रकाशन, दिल्ली।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, श्री विश्वनाथशास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास पब्लिशर्स, 2002।

*Saxena*

- लघुसिद्धान्तकौमुदी(‘बालमनोरमा’ ‘सुधा’ टीका संवलिता)पण्डित सदाशिवशास्त्री, चौखम्बा संस्कृत सीरीज़ आफिस, वाराणसी , 2001।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-गोविन्दाचार्य, चौखम्बा प्रकाशन, 2010
- नीतिवाक्यामृतम् सोमदेवसुरि,सुंदर लाल शास्त्री ,जैन ग्रन्थमाला कमच्छा, ठाकुरवाड़ी,वाराणसी-१९७१
- व्यवहार मयूख : नीलकंठ (सम्पा.) पी.वी.काणे, भंडारकर ओरिएण्टल रिसर्च इंस्टीट्यूट, पूना-१९२६
- नीतिशास्त्र की भूमिका : हृदय नारायण मिश्र एवं जमुना प्रसाद अवस्थी हरियाणा हिंदी ग्रन्थ अकादमी ,मंजीत प्रिंटिंग एंड
- पब्लिसिंग कम्पनी ,१७१ ,इंडस्ट्रीयल एरिया ,चंडीगढ़-१९७६
- भारतीय नीति विज्ञान : नारायण यादुवेंद्र ,विद्या मंदिर लिमिटेड ,नई दिल्ली -१९४९
- भारतीय नीति शास्त्र : दिवाकर पाठक ,विहार हिंदी ग्रन्थ अकादमी ,कदमकुआँ,पटना-१९४४।
- नीतिशतकम्, डॉ. राकेश शास्त्री, परिमल पब्लिकेशन, 2003
- नीतिशतकम्, डॉ. राजेश्वर प्रसाद मिश्र, अक्षयवट प्रकाशन, 2020

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Discipline-Specific Courses (DSC)**

<b>Semester</b>	<b>I</b>
<b>Name of Course</b>	संस्कृतव्याकरणं लौकिकसाहित्यं च Sanskrit Grammar and Lokik Literature
<b>Course Code</b>	<b>BA/MD/SKT/1/DSC/103</b>
<b>Total Credits</b>	<b>04</b>
<b>Total Marks</b>	<b>100</b>
<b>Theory</b>	<b>70</b>
<b>Internal Assessment</b>	<b>30</b>
<b>Time</b>	<b>3 Hrs.</b>

**फलश्रुति: (Course Objectives)**

- संस्कृतवर्णमालायाः वर्णोच्चारणस्य च अवबोधः।
- लौकिकसंस्कृतसाहित्यस्य परिचयात्मकं ज्ञानम्।

**फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)**

- संस्कृतवर्णोच्चारणज्ञानं भविष्यति।

*Suresh Kumar*

- रामायण-महाभारतादिलौकिकसंस्कृतसाहित्यिकग्रन्थानां महत्त्वम् उपयोगितां च ज्ञास्यन्ति।

### पाठ्यवस्तु (Content)

घटक - 1 वर्णमाला, माहेश्वरसूत्राणि प्रत्याहाराः, उच्चारणस्थानानि, बाह्य-आभ्यन्तरप्रयत्नाश्च। (संस्कृतमाध्यमेन)

घटक - 2 (क) शब्दरूपाणि - पुल्लिङ्गाः - अकारान्त-इकारान्त-उकारान्ताश्च,

स्त्रीलिङ्गाः - अकारान्त-ईकारान्ताश्च, नपुंसकलिङ्गाः - अकारान्ताः।

(ख) धातुरूपाणि - भू, पठ्, गम् (परस्मैपदे)। सेव्, लभ् (आत्मनेपदे)। (लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ्)

घटक - 3 लौकिकसाहित्यस्य सामान्यपरिचयः, महत्त्वम्, उपयोगिता च - रामायणम्, महाभारतम्।

घटक - 4 रामायणम् (सुन्दरकाण्डम्, पञ्चदश सर्गः, 1-40 श्लोकाः)

### प्रश्नपत्रनिर्माणार्थं निर्देशाः-

- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत्।
- प्रश्नपत्रे नव (09) प्रश्नाः भविष्यन्ति। तेषु पञ्च प्रश्नाः अनिवार्याः भविष्यन्ति। प्रथमा प्रश्नसंख्या अनिवार्या भविष्यति तथा च अन्ये चत्वारो प्रश्नाः प्रथम-द्वितीय-तृतीय-चतुर्थघटकसम्बद्धाः भविष्यन्ति।
- प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यो भविष्यति। घटकचतुष्टयगतपाठ्यक्रममाश्रित्य पञ्च संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः प्रदास्यन्ते। ते पञ्च प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते द्वौ अङ्कौ (02) भविष्यतः।
- प्रश्नसंख्या 2-9 पर्यन्तं क्रमेण प्रत्येकस्मात् घटकात् द्वौ प्रश्नौ भविष्यतः। तेषु प्रत्येकं घटकस्य एकः प्रश्नः समाधेयः। आहत्य चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। प्रतिप्रश्नं पञ्चदश अङ्कानां (15) भविष्यति।
- प्रथम-घटकाश्रिताः प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन एव समाधेयाः अन्यथा सर्वथा अङ्कहानिः भविष्यति। अन्ये संस्कृत/हिन्दी/आङ्गलभाषा-माध्यमानां केनापि एकेन माध्यमेन समाधातुं शक्यन्ते।

### अनुशंसितग्रन्थाः -

- रचनानुवादकौमुदी, डा. कपिल देव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन वाराणसी।
- प्रौढरचनानुवादकौमुदी, डा. कपिल देव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन वाराणसी।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-धरानन्द शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार-भीमसेनशास्त्री, भैमीप्रकाशन, दिल्ली।
- संस्कृतसाहित्य का इतिहास, वाचस्पति गैरोला, चौखम्बा विद्याभवनम्, वाराणसी।
- संस्कृतकाव्यशास्त्रेतिहासः, डॉ. जगदीशचन्द्रमिश्र, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
- संस्कृतसाहित्येतिहासः, पं. मधुसूदनप्रसाद मिश्र, चौखम्बा प्रकाशन।
- संस्कृत साहित्य का इतिहास, आर्थर मैकडोनेल, अनुवादक - रामसागर त्रिपाठी, चौखम्बा प्रकाशन, दिल्ली।
- संस्कृतसाहित्य का इतिहास, उमाशङ्करऋषिः।
- संस्कृत शास्त्रों का इतिहास, पं. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा प्रकाशन, दिल्ली।
- संस्कृत साहित्य का समीक्षात्मक इतिहास, डा. कपिलदेव द्विवेदी।
- History of Sanskrit Literature - M. Krishnamachari
- वाल्मिकी रामायणम्, गीताप्रेस गोरखपुर।

*Saxena*

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Minor(MIC)**

<b>Semester</b>	<b>I</b>
<b>Name of Course</b>	<b>श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः (Introduction to Srimad Bhagavad Gita)</b>
<b>Course Code</b>	<b>BA/MD/SKT/1/MIC/101</b>
<b>Total Credits</b>	<b>02</b>
<b>Total Marks</b>	<b>50</b>
<b>Theory</b>	<b>30</b>
<b>Internal Assessment</b>	<b>20</b>
<b>Time</b>	<b>3 Hrs.</b>

**फलश्रुतिः (Course Objectives)**

- श्रीमद्भगवद्गीतायाः दार्शनिकं आध्यात्मिकं सामाजिकं च महत्त्वस्य ज्ञानसम्पादनम्।
- श्रीमद्भगवद्गीतायाः श्लोकानाम् अर्थावबोधने योग्यतासम्पादनम्।

**फलावाप्तिः (Course Learning Outcomes)**

*Suresh Khandekar*

- श्रीमद्भगवद्गीतायाः महत्त्वं वक्तुं समर्थाः भविष्यन्ति।
- श्रीमद्भगवद्गीतायाः श्लोकानां अर्थावबोधः।

### पाठ्यवस्तु (Content)

घटक -1 श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः दर्शनं विषयवस्तु च।

घटक -2 श्रीमद्भगवद्गीता (द्वितीयोऽध्यायः 1-30 श्लोकाः)।

घटक -3 श्रीमद्भगवद्गीता (द्वादशोऽध्यायः)।

घटक -4 श्रीमद्भगवद्गीता (पञ्चदशोऽध्यायः)

### प्रश्नपत्रनिर्माणार्थं निर्देशाः-

- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत्।
- प्रश्नपत्रे पञ्च (05) प्रश्नाः भविष्यन्ति। तेषु त्रयः प्रश्नाः अनिवार्याः भविष्यन्ति। प्रथमा प्रश्नसंख्या अनिवार्या भविष्यति तथा च अन्ये द्वौ प्रश्नौ प्रथम-द्वितीयघटकसम्बद्धौ भविष्यन्तः।
- प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यो भविष्यति। घटकद्वयगतपाठ्यक्रममाश्रित्य त्रयः संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः प्रदास्यन्ते। ते त्रयः प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन समाधेयाः। प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते द्वौ अङ्कौ (02) भविष्यतः।
- प्रश्नसंख्या 2-5 पर्यन्तं क्रमेण प्रत्येकस्मात् घटकात् द्वौ प्रश्नौ भविष्यतः। तेषु प्रत्येकस्य घटकस्य एकः प्रश्नः समाधेयः। आहत्य द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ। प्रतिप्रश्नं द्वादश अङ्कानां (12) भविष्यति।

### अनुशंसितग्रन्थाः –

- श्रीमद्भगवद्गीता - गीताप्रेस , गोरखपुर।
- श्रीमद्भगवद्गीता, रामानुजभाष्य , गीताप्रेस गोरखपुर।
- श्रीमद्भगवद्गीता, साधकसंजीवनी टीका, स्वामी रामसुखदास जी, गीताप्रेस गोरखपुर।
- श्रीमद्भगवद्गीता, शांकरभाष्यम् , गीताप्रेस , गोरखपुर

### Course wise Content Details for Undergraduate Programme B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary) Minor(MIC)

Semester	I
Name of Course	गीतिकाव्यम् Geeti-Kavyam
Course Code	BA/MD/SKT/1/MIC/102
Total Credits	02
Total Marks	50

*Suresh Kari...*

Theory	30
Internal Assessment	20
Time	3 Hrs.

### फलश्रुति: (Course Objectives)

- संस्कृतसाहित्ये गीतिकाव्यपरम्परायाः ज्ञानसम्पादनम्।
- संस्कृतभाषायाः अवबोधसामर्थ्यस्य विकासः।

### फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- गीतिकाव्यपरम्परायाः ज्ञानेन सह श्लोकानां अन्वयज्ञानं अर्थज्ञानं व्याकरणज्ञानं च भविष्यन्ति।

### पाठ्यवस्तु (Content)

घटक -1मेघदूतम्(पूर्वमेघः) 1 – 30 श्लोकाः

घटक -2मेघदूतम् (पूर्वमेघः) 31 – 63 श्लोकाः

### प्रश्नपत्रनिर्माणार्थं निर्देशाः-

- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत्।
- प्रश्नपत्रे पञ्च (05) प्रश्नाः भविष्यन्ति। तेषु त्रयः प्रश्नाः अनिवार्याः भविष्यन्ति। प्रथमा प्रश्नसंख्या अनिवार्या भविष्यति तथा च अन्ये द्वौ प्रश्नौ प्रथम-द्वितीयघटकसम्बद्धौ भविष्यन्तः।
- प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यो भविष्यति। घटकद्वयगतपाठ्यक्रममाश्रित्य त्रयः संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः प्रदास्यन्ते। ते त्रयः प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन समाधेयाः। प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते द्वौ अङ्कौ (02) भविष्यतः।
- प्रश्नसंख्या 2-5 पर्यन्तं क्रमेण प्रत्येकस्मात् घटकात् द्वौ प्रश्नौ भविष्यतः। तेषु प्रत्येकस्य घटकस्य एकः प्रश्नः समाधेयः। आहत्य द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ। प्रतिप्रश्नं द्वादश अङ्कानां (12) भविष्यति।

### अनुशंसितग्रन्थाः –

- मेघदूतम् : शिवराजशास्त्री, साहित्य भण्डार, मेरठ
- मेघदूतम् : दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बासुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
- मेघदूतम् : डॉ विजेंद्र कुमार शर्मा, साहित्य भण्डार, मेरठ
- मेघदूतम् : डॉ रमाकांत त्रिपाठी, जनार्दनशास्त्री, मोतीलाल बनारसी, दिल्ली

### Course wise Content Details for Undergraduate Programme B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary) Multidisciplinary Course (MDC)

Semester	I
Name of Course	योगपरिचयः योगाभ्यासश्च Introduction to Yoga & Practice

*Suresh K. Singh*



Course Code	BA/MD/SKT/1/MDC/101
Total Credits	03
Total Marks	75
Internal Assessment	25
Presentation	50
Time	3 Hrs.

**उद्देश्य (Objectives)-**

- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं
- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं
- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं

**सीखने के नतीजे (Learning Outcomes)-**

- 1 छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं
- 2 छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं
- 3 छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं

**For Presentation/ Practical Exam:**

**Note:** For end term examination, each candidate will be given 30 minutes for Presentation/practical performance as per the following syllabus:

**विषय (Contents):**

**1**

- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं

**2**

- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं

**3 विभिन्न आसनों का परिचय -**

- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं
- छात्रों को पता चलेगा कि वे किस तरह के छात्र हैं, उनकी क्षमताएं क्या हैं, वे किस तरह के छात्र हैं, वे किस तरह के छात्र हैं

*Sareh Kaur*

- ॐॐॐ ॐॐ ॐॐ ॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐ ॐॐ ॐॐ ॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐ

ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ (Refernce Books) :

- ॐॐॐ-ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐ. ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐॐॐ ॐॐॐ ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐ
- ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐ ॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐ. ॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ ॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐ ॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ ॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ ॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐ ॐॐॐ- ॐॐ. ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐ ॐॐॐ ॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ ॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ ॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐ-ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ-ॐॐॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐ- ॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ, ॐॐॐॐॐॐॐ
- ॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐ- ॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐ ॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐॐ

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Ability-Enhancement Courses (AEC)**

Semester	I
Name of Course	संस्कृत-भाषा दक्षता- 1

*Suresh K. Singh*

(Proficiency in Sanskrit languages-I)	
Course Code	BA/MD/SKT/1/AEC/101
Total Credits	02
Total Marks	50
Internal Assessment	20
Theory	30
Time	3 Hrs.

### फलश्रुति: (Course Objectives)

- सरलसंस्कृतभाषायां श्रवण-सम्भाषण-पठन-लेखनकौशलानां विकासः

### फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)

- छात्राः संस्कृतभाषायाः वर्णानां ज्ञास्यन्ति ।
- सरलसंस्कृतेन वाक्यव्यवहारं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति ।

### पाठ्यवस्तु (Content)

□□□ - 1 □□□□□□ □□□□□□ - □□□□□□□□ □

□□□ - 2 □□□□□□ □□□□□□ - □□□□□□□□□□□□ □

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ -

- प्रश्नपत्रस्य निर्माणं संस्कृतमाध्यमेन भवेत् ।
- प्रश्नपत्रे पञ्च (05) प्रश्नाः भविष्यन्ति । तेषु त्रयः प्रश्नाः अनिवार्याः भविष्यन्ति । प्रथमा प्रश्नसंख्या अनिवार्या भविष्यति तथा च अन्ये द्वौ प्रश्नौ प्रथम-द्वितीयघटकसम्बद्धौ भविष्यन्तः ।
- प्रथमः प्रश्नः अनिवार्यो भविष्यति । घटकद्वयगतपाठ्यक्रममाश्रित्य त्रयः संक्षिप्तोत्तरप्रश्नाः प्रदास्यन्ते । ते त्रयः प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन समाधेयाः । प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते द्वौ अङ्कौ (02) भविष्यतः ।
- प्रश्नसंख्या 2-5 पर्यन्तं क्रमेण प्रत्येकस्मात् घटकात् द्वौ प्रश्नौ भविष्यतः । तेषु प्रत्येकस्य घटकस्य एकः प्रश्नः समाधेयः । आहत्य द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ । प्रतिप्रश्नं द्वादश अङ्कानां (12) भविष्यति ।

### अनुशंसितग्रन्थाः -

- संस्कृतस्वाध्यायः, प्रथमा दीक्षा – वर्णमाला, सम्पादकः – वेम्पटि कुटुम्बशास्त्री, प्रकाशकः – केन्द्रीय संस्कृत पुस्तकालय, नव देहली ।
- संस्कृतस्वाध्यायः, प्रथमा दीक्षा – वाक्यव्यवहारः, सम्पादकः – वेम्पटि कुटुम्बशास्त्री, प्रकाशकः – केन्द्रीय संस्कृत पुस्तकालय, नव देहली ।

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Skill Enhancement Courses (SEC)**

*Saral Kari*



**Course wise Content Details for Undergraduate Programme**  
**B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)**  
Skill Enhancement Courses (SEC)

<b>Semester</b>	<b>I</b>
<b>Name of Course</b>	<b>संस्कृतगायनम् Sanskrit Singing</b>
<b>Course Code</b>	<b>BA/MD/SKT/1/MDC/102</b>
<b>Total Credits</b>	<b>03</b>
<b>Total Marks</b>	<b>75</b>
<b>Internal Assessment</b>	<b>25</b>
<b>Presentation</b>	<b>50</b>
<b>Time</b>	<b>3 Hrs.</b>

**फलश्रुति: (Course Objectives)**

- संस्कृतभाषायां वैदिकमन्त्राणां श्लोकानां गीतानां अनुदितगीतानां च गायने योग्यतासम्पादनम् ।

**फलावाप्ति: (Course Learning Outcomes)**

- वैदिकमन्त्राणां संस्कृतश्लोकानां च गायने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- संस्कृतगीतानां गायने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- आधुनिकचलचित्रगीतानां संस्कृतानुवादं कर्तुं गायने च पारङ्गताः भविष्यन्ति ।

**For Presentation/ Practical Exam:**

- **Note:** For end term examination, each candidate will be given 30 minutes for Presentation/practical performance as per the following syllabus:

□□□□□□□□□□ (Content)

□□□ – 1 □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □

□□□□□□□□□□□□

□□□ – 2 □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□

□□□ – 3 □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□

□□□□□□□□□□□□

**अनुशंसितग्रन्थाः -**

- गेयसंस्कृतम्, प्रकाशकः – संस्कृत भारती ।
- गीत-संस्कृतम्, प्रकाशकः – संस्कृत भारती ।
- गेयगीतमञ्जरी, प्रकाशकः – संस्कृत भारती ।
- वार्तावली (डी. डी. न्यूजद्वारा प्रसारित) आधुनिकचलचित्रगीतानां संस्कृतानुवादः, Episode 1-100 (You tube पर उपलब्ध)
- वैदिकछन्दोमीमांसा, पं. युधिष्ठिरमीमांसक, रामलाल कपूर ट्रस्ट, सोनीपत ।

*Saxer*

- छन्दशास्त्रम् , पिंगल , हलायुधभट्टकृत मृतसंजीवनी व्याख्या एवं वृत्तिसहित , चौखम्बा ओरियान्टालिया, वाराणसी

**Course wise Content Details for Undergraduate Programme  
B.A. Sanskrit (Hon. with Research) (Multidisciplinary)  
Value Added Courses (VACs)**

<b>Semester</b>	<b>I</b>
<b>Name of Course</b>	<b>भारतीय संस्कृति से परिचय (Introduction to Indian Culture)</b>
<b>Course Code</b>	BA/MD/SKT/1/VAC/101
<b>Total Credits</b>	<b>02</b>
<b>Total Marks</b>	<b>50</b>
<b>Internal Assessment</b>	<b>15</b>
<b>Theory</b>	<b>35</b>
<b>Time</b>	<b>2 Hrs.</b>

**Table of Content :**

**Unit – I**

- भारतीय संस्कृति – परिभाषा, अर्थ, विशेषता व उपयोगिता ।
- भारतीय संस्कृति के आधारभूत स्तम्भ – पुरुषार्थ चतुष्टय (धर्म, अर्थ, काम व मोक्ष) ।
- भारतीय संस्कृति में संस्कारों का स्वरूप व भूमिका ।
- भारतीय संस्कृति के विषय में महान व्यक्तियों के विचार ।

**Unit – II**

- भारतीय संस्कृति में निहित जीवन मूल्य – सत्य, अहिंसा, ब्रह्मचर्य, योग, ।
- भारतीय संस्कृति में वसुधैव कुटुम्बकम् की अवधारणा ।
- भारतीय संस्कृति में व्यक्तित्व विकास की अवधारणा ।
- भारतीय संस्कृति में पर्यावरण संरक्षण की भावना ।

*Saxena*

Sareh Kari-der